

Despre Reglatoare

Eseu

„Unde ești tu Țepeș Doamne...” spunea Eminescu **cu fermitate**. (aviz palavrăgii contemporani mie). „Unde ne sunt meseriașii” aș parafraza eu **cu nostalgie**.

Da! Nu mai avem meseriași. De la crearea UCECOM (instituție ceaușistă care se mai păstrează) meseria a devenit o afacere mai mult sau mai puțin oneroasă.

Actualii meseriași știu să ceară (să cerșească). Mi de taxe și motive pentru încărcarea notei de plată. Serviciile prestate: execreabile.

Îți repară un robinet! După 10 zile trebuie să-l rechemi ca să repare reparația. Alți bani altă distracție. **Tot trăim în epoca reformelor care reformează reformele recent reformate.**

Dar să lăsăm criticile sociale. Și noi suntem de vină că îi acceptăm. Or fi oare înlocuitori? Grea întrebare!

Mi-am montat recent un boiler de apă caldă. Nu cu UCECOM-iști, ci printr-o cunoștință, un „fost” meseriaș acum pensionar ca și mine. Uitând că sunt de meserie și eu mi-a recomandat : „De la acest **buton reglezi** temperatura apei după necesități”. Butonul în cauză, un **regulator** minuscul greu de accesat, nu era nicidecum destinat **reglării** (nu regulării) apei calde. Pentru această acțiune este suficient să adaugi mai multă sau mai puțină apă rece din robinete. Butonul servea drept siguranță. Să nu explodeze boilerul datorită supraîncălzirii respectiv să nu se opărească Țânnucul când se spală pe mâini.

Regulator pe post de siguranță? De ce nu! Chiar și marele Bau-Bau, **siguranța de pe tabloul electric**, nu este alt ceva decât un regulator. Ea limitează curentul electric consumat când apare pericolul de supraîncălzire a conductorilor, deci de incendiu. Noroc că meseriașii UCECOM-iști n-au habar de rolul siguranței, deci nu se mai ocupă de **regularea lor**. Siguranța este siguranță. Locul ei este pe tablou, căci **așa cer regulamentele!** Halal de asemenea electricieni. Și te mai miri că și ingineri de specialitate gândesc așa?

Deci ce este regulatorul și cu ce se mănâncă?

Să începem cu ce **nu este regulator**. Foenul are trei trepte de putere (*temperatură mică, moderată sau mare a aerului suflat*). Lustra de pe tavan are trei trepte de iluminare. Ambele se „reglează” prin intermediul unui comutator. **Comutatorul nu este un regulator**, deși reglează trepte de încălzire respectiv de iluminare. El comută între folosirea primului, celui de al doilea sau a ambelor încălzitoare sau becuri.

Mai este un tip de regulator care face excepție. Cel montat ca piesă separată, departe de aparatul pe care îl comandă. De pildă un regulator de temperatură montat în colțul rece al încăperii, care comandă centrala de încălzire a apartamentului. Reglajul acestora se face într-adevăr potrivit cu dorințele și așteptările consumatorului, dar sunt o mică excepție față de grosul reglatoarelor montate direct pe aparatul comandat.

Spre deosebire de un grup de elemente de execuție comandate printr-un comutator, un element de execuție „reglat” de un regulator funcționează pe principiul „tot sau nimic”. Arzătorul de gaze are flacără sau este stins. Curentul electric trece prin dispozitiv sau este oprit. Regulatorul stabilește condițiile de stingere (oprire) și nimic mai mult. Regulatorul nu are nici un efect asupra fluxului de gaze respectiv asupra mărimii curentului. Cum se face în acest caz reglarea, dacă regulatorul nu este decât un întrerupător?

„**Dă regulatorul la maxim ca să te încălzești mai repede**” Nici că se poate o prostie mai mare. Caloriferul în speță trebuie întâi să se încălzească el prin consumarea curentului electric. Indiferent de poziția regulatorului curentul este același deci și durata de atingere a

temperaturii pe suprafața sa. Căldura de pe suprafața caloriferului trebuie transferată aerului din încăperea. Abia acesta dă senzația de „confortabil” adică „cald” cum spun băbuțele. Când temperatura caloriferului este cu mult mai mare decât aceea a aerului înconjurător se întâmplă un fenomen de blocaj care împiedică fenomenul de „convecție” care mișcă aerul prin toată încăperea. În plus se poate aprinde perdeaua care atinge caloriferul cauzând incendii.

Păi ce reglează atunci regulatorul? În primul rând temperatura maximă a apei din boiler. Când apa sa încălzit la temperatura reglată, regulatorul întrerupe curentul electric și nu mai are loc o încălzire ulterioară. Deși apa rece înlocuiește apa caldă consumată, ea nu se amestecă ci rămâne undeva jos. De aceea elementul de măsură a regulatorului este amplasat în partea inferioară a boilerului, deci în zona de apă rece. Spre deosebire de un întrerupător, regulatorul restabilește curentul oprit când se creează condițiile necesare. Deci regulatorul este un **întrerupător inteligent**. El ne apără de un eventual incendiu, dar nici nu ne lasă să dărdăim în frig. Cum „inteligenta dispozitivelor” este un apanaj al zilelor noastre, ne duce mintea la un calculator, cel mai inteligent dispozitiv situat cu mult înaintea blondelor. Este deci regulatorul un apanaj al epocii calculatoarelor? Nicidecum. Primul regulator a fost inventat acum cca. 200 ani de un copil (din păcate nu i sa reținut numele) care a legat sfoara de care trăgea spre a comuta aburul pe cilindrul pereche, de un element în mișcare al mașinii cu aburi recent inventată. El a devenit șomer, dar omenirea a făcut un pas înainte.

De ce este atât de important ca regulatorul să regleze și nu să reguleze (să nu vă ducă cumva mintea la ce m-am gândit eu)? Păi **regulând regulatorul regulăm de fapt** factura de încălzire sau energie electrică. Ce are sula (iar vă gândiți la ce nu trebuie) cu subprefectura? Ei da! Le are. Și să vedeți de ce:

Meseriașul UCECOM-ist, adică afacerist, vă sfătuiește să reglați regulatorul după dorință. Adică putere maximă când este frig (cum face el chiar cu fapta) și decuplare totală dacă s-a făcut prea cald. Păi v-a transformat într-un regulator de proastă calitate (deși vă credeți cu ceva materie cenușie prin cap). La ce ați mai dat bunătate de bani pe un calorifer cu regulator când era mai eficient un godin în care pui sau nu un lemn (dacă le ai). Să vă dau amănunte? Numai dacă îmi promiteți că le veți și citi!

Punând regulatorul pe maxim el se comportă ca un prost oarecare. El nu mai are de unde să știe când curentul electric suplimentar strică în loc să încălzească. Consecința? În primul rând consumi curent inutil încărcând factura și așa măricică. În al doilea rând poate să ia foc perdeaua din vecinătate tocmai când te aflai pe „tron” să-ți faci necesitățile. Până să termini, te înecă fumul și va arde tot cartierul. **Cauza? Un sfat idiot dat de un presupus meseriaș.** Cu popa mai poți ieși la liman. Faci ce spune nu ce face. Idiotul de „meseriaș” spune ce face, dar face prostii. Și mai plătim din belșug prosia livrată de bună credință.

Am cumpărat o aerotermă ca, în dugheana în care îmi petrec cele 8 ore de muncă, să-mi încălzesc măcar picioarele. Electricianul care mi-a montat priza în dugheană mi-a arătat regulatorul, un impozant buton înconjurat de hieroglifice, spunându-mi că de acolo reglez temperatura dorită. Ne fiind „blondă” am făcut proba. Așa până la primul client, când tremuri vârtos sub primele raze ale soarelui. Cu deosebită milă și considerațiune am învățat „regulatorul” până am auzit un clic. Sa aprins un bec, ventilatorul a început să vâjâie, dar zvârlea aer rece. Treptat aerul s-a încălzit, așa domol, moldovenește. Bun zic, capito (am înțeles)! Asta este treapta minimă de încălzire. Să o vedem pe aceea maximă. Zis și făcut. Am învățat regulatorul până la refuz. Aerul a refuzat însă să se încălzească mai acătării. Am început să mă înfierbânt. De nervi. Uite ce calitate proastă se vinde în comerțul nostru nesocialist. Parcă pe vremea împușcatului calitatea era mai bună. Furios de binelea învățesc regulatorul la celălalt capăt. La minim cum s-ar zice. Curios! Ventilatorul nu sa oprit. În timp ce meditam la colecția de defecte acumulate tocmai pe aeroterma mea a intrat primul client care mi-a absorbit atenția.. După al doilea a urmat al treilea așa că nu am mai dat importanță sculei de 3 parale achiziționată. Abia după o jumate oră o mică pauză între clienți. Tocmai

timpul să mă destind. Era bine și cald la picioare ca-n timpul verii. Pun mâna la gura de ventilație și simt o plăcută briză călduță bine. Colac peste pupăză, tocmai atunci și-a găsit și ventilatorul să se oprească. Am întins iar mâna și am rotit regulatorul până a făcut din nou clic. Până seara nu m-am mai ocupat de aerotermă, iar spațiul picioarelor era plăcut încălzit. Nu sunt meseriaș ci un biet tutungiu. Dar am înțeles cum funcționează regulatorul. Mare invenție! Oare de ce sunt atât de „blonzi” meseriașii de astăzi?